

...

“Το βράδυ καθόμουν στο τρίτο εστιατόριο, στο τέρμα της παραλίας. Είχα μόλις τελειώσει ένα πιάτο λαχανικών με κάρυ και ρύζι, που ήταν ό,τι καλύτερο έχει να προσφέρει ετούτη η παραλία. Ήμουν σκυμμένος πάνω από το ημερολόγιο, όταν με πλησίασε μια κοπέλα και με ρώτησε τι είναι αυτό που γράφω. Γνωριστήκαμε κι έιατσε μαζί μου. Η Σοφί είναι ψυχολόγος, από τη Λυών της Γαλλίας. Τα τελευταία έξι χρόνια δουλεύει, έξι μήνες το χρόνο, εθελοντικά στην ψυχιατρική κλινική της κοντινής Μπανγκαλόρης¹. Πού και πού, όπως τώρα καλή ώρα, καταφέρει να ξεκλέψει δυο τρεις μέρες για ξεκούραση και κοινωνικές εκδρομές. Τα τελευταία τέσσερα από τα έξι χρόνια, δουλεύει με σχιζοφρενείς. Τους υπόλοιπους έξι μήνες επιστρέφει στη Γαλλία, δουλεύει κι εξοικονομεί χρήματα για όλο το χρόνο. Δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ ότι υπάρχει κάποιος που το κάνει αυτό· μέχρι που ένας τέτοιος κάποιος βρέθηκε μπροστά μου.

Παρήγγειλε ένα τσάι και πιάσαμε κουβέντα. Είχε έρθει δυο φορές στην Ελλάδα... ακρόπολη, ελληνικά νησιά, γκρικ σάλαντ και σουβλάκι, αναφέρθηκε σ' ό,τι της είχε μείνει. Αργότερα ξανάφερα το θέμα της ζωής της, ανάμεσα στην κλινική της Μπανγκαλόρης και στη Γαλλία, και τη ρώτησα αν είναι ικανοποιημένη. Εκείνη ανακάθισε στην καρέκλα της και, μ' έναν ζαρωμένο μορφασμό, είπε πως έχει εξαντληθεί. Πάνε δυο χρόνια που θέλει να σταματήσει, αλλά δεν το αποφασίζει.

Τη ρώτησα τι τη σταματά.

«Δεν ξέρω... Μου μοιάζει με ήττα...», είπε ανέκφραστη· το ευγενικό χαμόγελό της το είχε χάσει από την προηγούμενη ε-

¹. Μπανγκαλόρη: Η υπερσύγχρονη πρωτεύουσα της Καρνάτακα, που φημίζεται για τη νυχτερινή της ζωή, τα νοσοκομεία της και τις εταιρείες λογισμικού που εδρεύουν εκεί.

ρώτηση.

«Ηττα;» ρώτησα.

«Ναι, ξέρεις, δεν είναι ακριβώς όπως φαίνεται... Ό,τι κάνω το κάνω για μένα πρώτα».

«Το φαντάζομαι. Παίρνεις μεγάλη ικανοποίηση απ' αυτό».

«Ω, όχι, αυτό έρχεται δεύτερο», με διόρθωσε. «Μέσα από αυτό που κάνω, προσπαθώ να ελευθερωθώ από τον εαυτό μου. Από την αφοσίωση στη φροντίδα του. Ξέρεις, παλιά νοιαζόμουν μόνο για μένα...»

«Είναι τόσο διαβολικό το να φροντίζεις τον εαυτό σου; Δεν είναι ενστικτώδες;» την έκοψα με αυτό το πρόβλημα που ήταν (και) δικό μου. (Ποιος ξέρει; Ίσως εκείνη να μου έδινε έτοιμη εκείνη την ικανοποιητική λύση που αναζητούσα.)

«Όπωςδήποτε! Αν δεν φροντίσεις τον εαυτό σου, θα χαθείς, και δεν θα προλάβουν να σε βασανίσουν όλα τούτα. Όμως αυτή είναι μια αναφορά στο επίπεδο της επιβίωσης, και ναι, τότε πρόκειται για ένστικτο· και γι' αυτό ακριβώς δεν θα 'πρεπε κανείς ν' ανησυχεί μήπως το αγνοήσει και θέσει την ύπαρξή του στον κίνδυνο του αφανισμού. Εγώ όμως δεν μιλάω γι' αυτό το επίπεδο, μιλάω για το επόμενο. Εκείνο που η φροντίδα του εαυτού, των επιθυμιών και των αναγκών του, καταλαμβάνει το κάθε ίχνος της σκέψης· τότε που αυτή η φροντίδα συνιστά την κινητήρια δύναμη για την κάθε ενέργεια και το κάθε όνειρο· τότε που γίνεται εμμονή και καταπίνει κάθε τι άλλο. Αλήθεια, εκεί στην Ελλάδα, γνώρισες κανένα που να κρατά τη φροντίδα του εαυτού του στο αναγκαίο επίπεδο;» είπε και με κοίταζε περιμένοντας την απάντησή μου. «Γιατί εγώ, μέχρι να έρθω εδώ, στην απόλυτη ανέχεια, δεν γνώρισα κανένα».

Δεν μίλησα, και συνέχισε: «Πριν από μερικά χρόνια κατάλαβα —αναγκάστηκα να καταλάβω— πως έτσι δεν πάει πουθενά. Δεν ήμουν ευτυχισμένη. Και δεν θα γινόμουν και ποτέ! Και τό-

τε άρχισα να με παρατηρώ...» Εκεί σταμάτησε και με κοίταξε: «Δεν ξέρω γιατί σου τα λέω όλα αυτά», είπε, παραδίδοντας την προφορά της στους γαλλικούς κανόνες και την αμηχανία. Την παρακάλεσα να συνεχίσει.

«Δεν ξέρω...» άρχισε ξανά. «Δεν θ' ακούσεις καμιά λαμπρή και σπάνια αλήθεια από μένα. Ξέρω μόνο αυτό: ό,τι και να κάνεις, όσο κι αν προσπαθείς, δεν θα είσαι —μόνος εσύ— καλά. Είναι αδύνατο. Είμαστε ενωμένοι με τα πάντα γύρω μας. Ο εγωισμός αυτό κάνει: σε ποτίζει με την ψευδαισθηση του διαχωρισμού. Και τότε το παιχνίδι είναι χαμένο πριν παιχτεί». Σταμάτησε και με κοίταξε αναζητώντας επιβεβαίωση.

Προσπαθούσα να καταλάβω.

«Πάρε, για παράδειγμα, την ευημερία», συνέχισε. «Δεν υπάρχει ατομική ευημερία. Ο καθένας μπορεί να απολαύσει μόνο το μερίδιο που του αντιστοιχεί από τον καταμερισμό της συλλογικής ευημερίας. Οι περισσότεροι πιστεύουν το αντίθετο· ματαιοπονούν και αποξενώνονται. Κοίτα τις κρίσεις· τις οικογενειακές, τις οικονομικές, την οικολογική, την κρίση της γειτνίασης των κρατών, τη μεταναστευτική... Είναι αστέιο να πιστεύεις ότι εσύ, μόνος, μπορείς να ευημερείς».

Λίγο μετά, εκείνη ξεκίνησε για την καλύβα της κι εγώ κατέβηκα στην παραλία και κάθισα στην άμμο. Μπροστά από τη θάλασσα, εγώ και η συνέχεια των ονείρων μου. Όση ώρα είχε μείνει κοντά μου η Σοφί, ένωθα τη δύναμη και την ευαισθησία να πυκνώνουν τον αέρα γύρω μου. Σχεδόν μπορούσα να δω και ν' ακούσω μια δύναμη συγκλονιστική, αφύσικη για το ανθρώπινο μέτρο, να ενώνεται και να περιδινείται με μια παράξενη και λεπτοφυή ευαισθησία, σε ένα μείγμα ειρημητικό, ασυγκράτητο, ακατανίκητο, έτοιμο να ξεπλύνει αυτό τον κόσμο απ' τ' ανθρω-

πινα δεινά, με μια του λάμψη...

Η συνάντηση με τη Σοφί, το άκουσμα του δρόμου που 'χε διαλέξει, ήταν μόνο το ερέθισμα, η αφορμή που άνοιξε την Πύλη των Ονείρων. Και κάθε φορά που ανοίγει αυτή η Πύλη, χάνεται το προσωπικό μέτρο· κι όταν ξανακλείνει, αυτό το μέτρο εμφανίζεται ξανά.

Μα δεν είναι πια το ίδιο.”

...

Απόσπασμα του 8^{ου} Κεφαλαίου, με τίτλο
οι ακόλουθοι του ήλιου

νομαδικόν: ημερολόγιο δρόμου

ένα βιβλίο του Δημήτρη Μαμάκου

www.nomadikon.com